

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulus XXXIX. De Sententiâ Excommunicationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63255)

cui autem vos condonatis & ego condono. &c. Sunt verba Pauli. Huic igitur Corinthio, illo tempore quo Paulus secundam scripsit Epistolam, peccatum jam erat remissum, quia contritus erat, alias nec Paulus, nec Corinthii quidquam remittere potuissent; & nihilominus peccato jam remisso Paulus incastuofo huic Corynthio adhuc aliquid remisit, & quidem loco Christi, ut verba notant sequentia; hoc autem nil aliud erat, quam poena temporalis, cujus Remissio in Ecclesiâ nomine indulgentiarum venit.

TITULUS XXXIX.

De

Sententiâ Excommunicationis.

QUÆRES 1. Quid sint Censuræ? Respond. Censuræ latius acceptæ significant quamcunque poenam Ecclesiæ correctoriam, stricte autem sumptæ sunt poenæ spirituales & medicinales quibus Ecclesia ad corrigendos delinquentes uti solet, & definiuntur, poenæ spirituales & medicinales, quibus potestas Ecclesiastica exterior fideles delinquentes & contumaces bonorum quorundam spiritualium usu privat ad eorum correctionem. Tales censuræ propriè dictæ sunt tres, videlicet excommunicatio suspensio & interdictum.

QUÆRES 2. Quid sit Excommunicatio & quotuplex? Respond. Excommunicatio quali
extra

extra communionem dicta, est censura à Canone vel iudice ecclesiastico lata & inflicta, privans legitimam Communionem Sacramentorum & quandoque hominum; dividitur 1. in *maiores* & *minores*. Excommunicatio minor privat tantum usu Sacramentorum maior autem non ab usu Sacramentorum tantum, sed & ab omni fidelium communione hominem separat, & anathema dicitur. *Can. ad mensam c. 11. quest. 3* Illa minor dicitur comparatione maioris, quod ob minorem & venialem quandoque Culpam incurritur, privetque minoribus bonis, & facilius tollatur quam altera, cum cuivis Sacerdoti, sive Parocho proprio concedatur, potestas absolvendi; ut vero incurritur Excommunicatio maior, requiritur *Primo* gravis culpa. *Secundo* ut peccatum non sit merè internum *can. cogitatio dist. 1. de Pœnit.* Quia censuræ spectant ad potestatem Ecclesiæ exteriorē, quæ ad actus merè internos soli Deo notos se non extendit. *Tertio* ut peccatum non sit prohibitum jure tantum naturali & divino, sed & Ecclesiastico, quia censura est pœna Inobedientiæ & Contumaciæ contra potestatem Ecclesiasticam admittæ, ut constat ex verbis Christi *Matth. 18.* Si Ecclesiam non audierit. *Quarto* ut non sit merè præteritum, seu omnino cessans, cum enim excommunicatio sit pœna medicinalis delictum debet perseverare, & cum contumaciâ præsentē esse conjunctum. *cap. 1. h. t. in 6.* *Quinto.* Ut delinquens sciverit, peccato tali excommunicationem esse annexam. *Sexto* ut peccatum non sit ex metu gravi commissum, cum talis pro contumace haberi nequeat.

Secundo dividitur in eam quæ est à Jure & eam quæ

quæ est *ab Homine*. A Jure est, quæ per ipsos SS. Canones est infligta propter delictum futurum, & perpetuo durat, nec requirit monitionem Judicis cum ipse canon pro monitione habeatur. ab homine est, quæ infligitur, per sententiam Judicis, & non nisi monitione præviæ ferri potest. *cap. 48. h. t. & capit statum & capit constitutionem. h. t. in 6* quæ monitio necessario debet esse trina, nec sufficit una monitio pro tribus, nisi tria ponantur interstitia, sive termini.

Tertiò, in eam quæ est *sententiæ latae* & eam quæ est *sententiæ ferendæ*. Excommunicatio sententiæ latæ ipso facto incurritur ante ullam judicis sententiam; non item ea quæ est sententiæ ferendæ.

Quartò, in *Justam & Injustam*; Injusta erit, si superior justam causam non habuerit, quæ in sententiâ exprimi, & ut antècedenter dixi, trina monitio præmitti debet. Ubi hoc insuper notandum, quod judex sive superior ad excommunicationem procedere non debeat, nisi ubi alia media deficiunt contumaciam partium compescendi. *Concil. Trident. sess. 25. cap. 3. de reform.*

QUÆRES 3. Quis sit Excommunicatio-
nis effectus? Respond. Effectus excommunicatio-
nis justæ est quòd excommunicati à communione
fidelium sint segregati adeoque sub pœna excom-
municationis minoris vitandi, si nominatim ex-
communicati, & tolerati non sunt, quales sunt hæ-
retici in Germaniâ.

QUÆRES 4. Quid sit suspensio, & quo-
duplex? Respond. Suspensio propriè dicta est cen-
sura, qua Clericus ab usu sive exercitio ordinis sui

sive beneficii, vel in totum vel ex parte tantum in perpetuum, vel ad tempus impeditur; ex qua definitione patet, non posse suspendi laicum, sed Clericum tantum, atque per suspensionem non auferri ordinem vel beneficium, sed tantum impediri exercitium. Suspendio alia fertur *ab homine* alia *à Jure*; alia *ipso facto* incurritur, alia *per sententiam Judicis* infligitur, alia *temporalis* est, cui certum tempus præfigitur, alia *perpetua*, quæ non adjecto certo tempore fertur, alia *totalis* est, dum quis ab ordine, officio, & beneficio suspenditur, alia *partialis*, quæ exercitio ordinis tantum, v. g. celebratione Missarum, suspensum privat, vel perceptionem fructuum denegat.

QUÆRES 5. Quid ad suspensionem validè ferendam requiratur? Respond. Ad suspensionem requiritur culpa & quidem ordinariè mortalis, cum enim sit pœna gravissima, ob levem culpam infligi non debet. Ferri debet in scriptis & quidem expressâ causâ, seu peccato. *cap. 1. h. t.* atque præviâ monitione canonicâ, si ob contumaciam feratur, non item si in pœnam.

QUÆRES 6. Quid sit interdictum & quod duplex? Respond. Interdictum est censura Ecclesiastica prohibens usum seu administrationem divinorum *cap. quod in te. de pœnit. & remiss.* aliud *personale* est, aliud *locale*, aliud *mixtum*. Locale est quod immediatè solum locum afficit, mediatè autem personas; ut dum Ecclesia interdicatur, quâ interdictâ nulli divina ibidem peragere licet. Personale est quod immediatè personas afficit, ut dum prohibentur celebrare vel audire divina. Mixtum est,

L1 §

quo

quo & persona & locus interdicitur. Differt à suspensione, quæ quidem privat usu quorundam divinorum, sed ut proprio alicujus potestatis Ecclesiasticæ. ab Excommunicatione autem quod illa privat usu Sacramentorum, quatenus est communicatio cum aliis fidelibus; interdictum autem privat earum usu per se quatenus talis est independenter, à communicatione cum aliis fidelibus habenda. hoc autem cum aliis censuris commune habet, quod si violatum fuerit, inducat irregularitatem; quæ est impedimentum Canonicum ex se & naturâ suâ primariò impediens susceptionem ordinum, & executionem susceptorum. quibus sic traditis, omissis duobus ultimis Titulis, qui propter diversissimas quas continent materias, & quod sint totius Juris compendium, succinctè tradi nequeunt, Jus Canonicum.

Eo adjuvante finio, quo auspicante
Coepi DEO Trino &
Uno.

F I N I S.

